

har ikke selv set den, men kun hørt den oplæse — finder jeg veiledende. Hvad vil det sige, at der nogle Steder gives 4, 5, 6 Kr. til Undervisningen? Det siger Intet. Naar en saadan Opstilling skal betyde Noget, maa man tage det under Et, og da er det en tredive Kroner. Nogle Steder er det mere for Undervisning og mindre for Kost, og omvendt, men Udgiften er den samme. Udgifterne ere gennemgaaende de samme alle Steder, der kan være et Par Kroners Forskjel, men det er ikke det, det kommer an paa. — Hvad angaar den ærede Tilfynsmand for Skolerne, der er bleven sendt omkring, da lader det til, at Ministeren ganske har lagt Sagen i hans Haand og kastet Ansvarret over paa ham, og han kunne vi ikke faae fat i; thi Manden er borte, han er ikke her tilstede. Jeg forstod ikke den ærede Minister anderledes, end at Ansvarret blev lagt over paa ham; men jeg skulde mene, at den ærede Minister maa have Ansvarret her ligeoverfor os. Denne Tilfynsmand har udtalt, indberettet osv. osv. Jeg kunde meddele adskillige Anskuelser, som denne Mand har, men det skal jeg ikke komme ind paa, da jeg er bange for, at det vilde føre for vidt, og det ligger ogsaa udenfor Sagen; men jeg skal simpelthen oplyse, at naar Skolen ikke skal tabe ved disse Elever, saa maa der betales om Maanedes 2 Kr. mere for hver, altsaa som en Forhøjelse af Kost og Undervisning. Det gjør ikke Noget, om man lægger det paa Kosten eller paa Undervisningen, naar Forstanderen er god Økonom, og det ere de jo alle Steder, thi ellers maa de jo sulte ihjel. Naar jeg nu sætter, at en saadan Skole har 15 Elever, og at der holdes Skole 8 Maanedes af Aaret, saa er 2 Gange 15 = 30, og 8 Gange 30 er 240, og det bliver saa det Bidrag, som de faae fra Ministeriet. Nu kunde jeg have lyst til at faae at vide, hvorledes Dr. Steenstrups iaar tilraader, at Bøbet skal fordeles. Hvis Dr. Steenstrups tilraader, at det skal fordeles udelukkende paa de smaa Skoler, saa siger jeg, at det er rigtigt; men jeg vil sige, at jeg nærer nogen Tvivl i saa Henseende, jeg tror, at der er gammelt Venkab, der skal belønnes, og gamle Venkabstjenester, som der skal gjøres, det tror jeg. Jeg nærer, som sagt, denne Tvivl, indtil jeg hører det Modsatte, men jeg udtaler paa Forhaand, at jeg veed det ikke. Jeg siger, at, hvis disse Penge skulle gives til de smaa Skoler, til dem, som man skal holde paa Venene, og til dem, som vi ønske at holde paa Venene, saa er det rigtigt. Jeg forstaar ikke, hvad her staar, at Ministeren skal have de 15,000 Kr. paa sædvanlig Maade efter Skjøn. Hvad er det for et Skjøn? Er det til trængende smaa Skoler, saa kan jeg forstaa det; men jeg er bange for, at der ligger et Skjøn om Forstanderen, om hans Retning, om hans Methode osv. og om hans Stilling bagved. Jeg er bange for, at Skjønnen bliver et saadant. Var det for at

holde de smaa Skoler oppe, saa skulde jeg ikke være imod det, paa ingen mulig Maade. Det er de smaa Skoler, der trænge til Pengene, de store Skoler med 80 til 90 Elever trænge ikke, og er Forstanderen ved en saadan stor Skole en god Økonom, saa kan han staa sig ganske udmærket, saa han trænger slet ikke. Det er ikke af Hensyn til den nuværende ærede Kirkeminister, at jeg er imod, at han skal have disse Penge at uddele, paa ingensomhelst Maade. Selv om det var min bedste Ven, der var Kirkeminister, vilde jeg sige til ham: Hvad i al Verden vil Du have de Penge for til at uddele, hvad vil Du med dem? Du vil ikke have Andet end Vortræd af dem, selv om Du ogsaa deler dem ud efter bestemte Regler. Men jeg har ogsaa forstaaet det, som blev læst op af Tilfynsmandens Papirer, at disse Penge ikke skulde deles ud efter Tal, men efter saadan noget Andet ved Skolen, der kunde komme ind, det vil sige efter, hvordan man kunde komme ud af det med ham, naar han kommer. Men jeg vil ikke ønske, at nogeninde nogen Forstander ved en Skole af Hensyn til at faae 100 Kr. mere skulde krumme Nøg for saadan en Tilfynsmand. Saa due de ikke til at være Forstandere. Naar han kommer ind ad Døren, skulde de sige: Velkommen; men kan De ikke gjøre mig noget Godt, saa kan De ikke gjøre mig nogen Skade — man skal vise, at man er Herre der — De er velkommen til at høre og se. Jeg har dog en Overbevisning, at denne Lante, som jeg her har trukket ud af Papirerne, som Tilfynsmanden har skrevet, er den, der ligger bagved, nemlig: Der er visse bestemte Regler; ganske vist, som jeg skal gaa frem efter, men dertil jeg ikke kan sætte Noget ind imellem, vil jeg ikke være Tilfynsmand længer; thi saa ser jeg ikke, at jeg har Noget at gjøre. Det ligger der deri; thi ellers bliver han ikke til Andet end til at regne ud for Ministeren, saameget til den Skole og saameget til den Skole, saa bliver han ikke Andet end Ministerens Regnskabsfører; men det Arbejde kunde en anden Mand ogsaa gjøre. Jeg mener ogsaa, at man kan sende en Inspektør ud, og man kunde for Befolkningens Skyld gjerne sende to. Vi modtage gjerne en fra Ministeriet hver Ugedag; men man maa stille det saaledes, at en saadan Mand ikke kommer til at gjøre Vortræd, naar han ikke vil gjøre Gavn. Men, saaledes som det nu er, indsender Tilfynsmanden sine hemmelige Indberetninger, og naar saa en Forstander beder om at faae disse Indberetninger, kan han ikke faae dem. Saa faar han at vide bagved, at Tilfynsmanden ikke har indgivet en fuldstændig Indberetning, skjøndt han er bleven dømt i Genhold til hans Indberetning. Jeg mener altsaa, at i og for sig vil det Rette være at lade Alt gaa til trængende Elever — men efter hvad jeg kan mærke, er Stemningen her i Thinget ikke for